

Samenvatting

In haar boek *The Master's Tools Will Never Dismantle the Master's House* stelt Audre Lorde de lezer de volgende vraag: 'Wat betekent het wanneer de instrumenten van een racistisch patriarchaat worden gebruikt om de vruchten van datzelfde patriarchaat te onderzoeken?' Haar antwoord: 'Het betekent dat alleen de smalste marges van verandering mogelijk en toelaatbaar zijn' (2017 [1979]: 17).¹ Met deze uitspraak van Lorde als fundament biedt dit proefschrift een dekoloniale feministische kritiek op het moderne/koloniale kennissysteem. Tegelijkertijd wordt gepleit voor het terugwinnen van kennis en onderzoekspraktijken. Dit benadrukt de behoefte aan radicale alternatieven in de benadering van kennis, rechtvaardigheid en collectieve bevrijding, waarbij liminagrafie wordt voorgesteld als een mogelijke route.

In dit onderzoek is gezocht naar manieren om kennis te ontwikkelen die epistemologisch geweldloos is in de context van de geracialiseerde, gendergebonden, koloniale en neoliberale universiteit. Uit gesprekken met vrouwen van kleur en mensen die zich verzetten tegen de logica van de dominante kennisproductie, bleek dat dit het volgende met zich meebrengt: gelijktijdige processen van dekolonisatie van het zelf, ontkrachten van mythen rond gender en identiteit, weigeren van kennisproductie als gebruik, omarmen van meerdere vormen van weten, en ten slotte benadrukken van de noodzaak van het vormen van coalities die verschillen overbruggen voor collectieve bevrijding. Deze lessen vormden de vruchtbare bodem waarop de liminagrafie kon ontluiken. Liminagrafie is ingebed in een dekoloniale feministische en transformatieve rechtvaardigheidsbenadering, met een relationele ethiek als kern, en biedt instrumenten en praktijken om het 'hoe' van dekoloniseren te verkennen. Hierbij wordt ervoor gewaakt dat uitwissing, onttrekking en schade in het onderzoeksproces optreden. Daarmee wordt liminagrafie opgevat als een levensbevestigende onderzoeksbenadering, die een weg biedt naar een dekoloniale herbestaan en collectieve bevrijding door middel van relationaliteit, wederkerigheid, verantwoording en coalitie.

Terwijl dit proefschrift voortbouwt op de vele waardevolle bijdragen aan het dekoloniseren van specifieke vakgebieden en methodologie, ligt de nadruk er in het bijzonder op om onderzoekers niet langer als experts te beschouwen en ze zich te laten heroriënteren op levensbevestigende praktijken door in verbinding te zijn/te worden gebracht. Daarmee levert dit proefschrift een belangrijke bijdrage aan debatten over het dekoloniseren van methodologie. Daarnaast draagt het ook bij aan de discussie over antikoloniale benaderingen van ontwikkelingsonderzoek door radicale vraagtekens te zetten bij de ongelijkheden die ten grondslag liggen aan de gangbare methoden van ontwikkelingsonderzoek. Hierdoor worden de beperkingen van disciplinariteit zichtbaar. Met een radicale benadering die de onderzoekspraktijk ter discussie stelt op het niveau van de epistemologie, ontologie, methodologie, axiologie en geschreven vorm, draagt dit proefschrift bij aan het generatief conceptualiseren van kennis op een manier die verder reikt dan disciplinaire en westerse kaders. Door middel van het gebruik van poëzie, storytelling en podcast als vormen van 'enfleshed' theorievorming, ligt de innovatie van dit proefschrift in de afwijzing van vanzelfsprekend onderzoeksprotocollen. Hiermee ontstaat een nieuwe onderzoeksbenadering

¹ Lorde, A. (2017). *The Master's Tools Will Never Dismantle the Master's House*. Penguin Classics, UK.

waarin ruimte is voor intersectionele positionaliteit, abolitionistische gebruiken en voor wat het betekent om collectieve bevrijding te dromen-beleven-voelen-denken -ervaren-praktiseren.